

Savunmasız Nüfuslar

ve Orantısız Sağlık Etkileri

Yaş, sağlık ve sosyoekonomik durum gibi faktörler nedeniyle belirli gruplar kirliliğin olumsuz etkilerine karşı daha savunmasızdır. Çocuklar, yaşlılar, düşük gelirli topluluklar ve önceden var olan rahatsızlıkları olan bireyler, mevcut sağlık sorunlarını daha da kötüleştirebilen ve sağlık eşitsizliklerine katkıda bulunabilen kirliliğe maruz kalmanın getirdiği artan risklerle karşı karşıyadır.

PM2.5 maruziyetinde $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ 'lük bir artış, COVID-19 ölüm oranlarında %15'lik bir artışla korelasyon gösteriyor ve bu durum yüksek kirlilik seviyelerine maruz kalanların ne kadar savunmasız olduğunu gösteriyor.

Çocuklar

- Gelişen solunum ve bağışıklık sistemleri çocukları kurşun ve partikül maddeler gibi hava ve su kirlenmelerine karşı oldukça hassas hale getirir.
- Etkisi: Astım oranlarında artış, akciğer fonksiyonlarında azalma ve gelişimsel gecikmeler.

Biliyor muydunuz? Dünya Sağlık Örgütü, dünya çapında çocukların %93'ünün güvenlik standartlarını aşan seviyelerde hava kirliliğine maruz kaldığını bildiriyor.

Yaşlı

- Özellikle önceden sağlık sorunları olan yaşlı yetişkinler, ince partikül madde (PM2.5) ve azot dioksit gibi kirlenmelerin daha kötü etkilerini deneyimliyorlar.
- Etkisi: Kalp hastalığı, felç ve KOAH gibi solunum yolu rahatsızlıklarına karşı daha yüksek duyarlılık.

- **Biliyor muydunuz?** Harvard Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırma, PM2.5 seviyelerinin yüksek olduğu bölgelerde yaşayan yaşlı yetişkinlerde erken ölüm oranlarının %10-20 oranında arttığını buldu.

Düşük Gelirli Topluluklar

- Genellikle otoyolların, sanayi bölgelerinin veya atık sahalarının yakınında bulunan bu topluluklar, her gün yüksek kirliliğe maruz kalmaktadır.

- Etkisi: Astım, kanser ve kalp damar hastalıkları riskinin artması ve sağlık hizmetlerine erişimin sınırlı olması.
- **Biliyor muydunuz?** EPA araştırması, bu toplulukların daha zengin bölgelere kıyasla 1,5 kat daha fazla şiddetli hava kirliliğine maruz kaldığını gösteriyor.

Önceden Var Olan Rahatsızlıkları Olan Kişiler

- Solunum, kalp-damar veya bağışıklık sorunları olan kişiler, kirlenmelerin semptomlarını şiddetlendirmesi nedeniyle artan sağlık riskleriyle karşı karşıya kalıyor.
- Etkisi: Özellikle astımlılar ve kalp rahatsızlığı olanlar için acil servis ziyaretlerinin ve komplikasyonların artması.
- **Biliyor muydunuz?** Kirlilik, astımlı hastalarda ciddi solunum krizlerine yol açabiliyor ve kalp rahatsızlığı olanlarda hastaneye yatış oranlarını artırabiliyor.

Dünya Sağlık Örgütü. (2018). Hava kirliliği ve çocuk sağlığı: Temiz hava reçetesi. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241514777> adresinden alındı. Harvard T. H. Chan Halk Sağlığı Okulu. (2020). Yaşlı yetişkinler arasında hava kirliliği maruziyeti ve erken ölüm riski. <https://www.hsph.harvard.edu/news/press-releases/air-pollution-exposure-premature-mortality/> adresinden alındı.

Amerika Birleşik Devletleri Çevre Koruma Ajansı. (2021). Çevresel adalet ve hava kirliliği: Maruziyetteki eşitsizlikleri anlamak. <https://www.epa.gov/environmentaljustice> adresinden alındı. Ulusal Çevre Sağlığı Bilimleri Enstitüsü. (2023). Önceden var olan rahatsızlıkları olan bireyler için hava kirliliği ve sağlık riskleri. <https://www.niehs.nih.gov/health/topics/agents/air-pollution> adresinden alındı. Wu, X., Nethery, R. C., Sabath, B. M., Braun, D. ve Dominici, F. (2020). Amerika Birleşik Devletleri'nde hava kirliliğine maruz kalma ve COVID-19 ölüm oranı: Ülke çapında kesitsel bir çalışma. Çevresel Araştırma, 187, 109499. <https://doi.org/10.1016/j.envres.2020.109499>

Co-funded by
the European Union

